

Κριτήρια μιας χριστιανικής βιοηθικής

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

Η θεολόγος Νίκη Νικολάου, στη μελέτη της για τη σχέση της θεολογικής ανθρωπολογίας με τη Βιοηθική (προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/1l1lrEj>), παραθέτει στο σημερινό απόσπασμα τα θεμελιώδη κριτήρια του χριστιανικού Βιοηθικού προβληματισμού.

Πηγή: theconversation.com

3.4. Τα κριτήρια μιας χριστιανικής θεώρησης της βιοηθικής

Κατά το Ν. Κόιο, οι αρχές οι οποίες μπορούν να τεθούν ως βάση για την Ορθόδοξη θεώρηση των βιοηθικών προβληματισμών, είναι οι ακόλουθες:

(α) Η αρχή του προσώπου: ο άνθρωπος είναι πρόσωπο αφού είναι πλασμένος

κατ' εικόνα του Τριαδικού Θεού, ο Οποίος αποτελείται από τρία πρόσωπα. Ως πρόσωπο, καλείται ελεύθερα να επιλέξει την ένωσή του με τον Δημιουργό του. Οτιδήποτε εμποδίζει αυτό το σκοπό, είναι αντίθετο με την Ορθόδοξη ηθική. «*Η αρχή του Προσώπου νοηματοδοτεί και επαναπροσανατολίζει τη βιοηθική αρχή της αυτονομίας*»[417]. Πριν από την εφαρμογή οποιασδήποτε βιοϊατρικής τεχνολογίας, πρέπει να έχουμε υπόψη μας δύο στοιχεία: (α) την αντιμετώπιση του ανθρώπου ως όν προορισμένο για την αιωνιότητα και (β) τη δυνατότητα έκφρασης της ανθρώπινης ελευθερίας[418].

(β) Η αρχή της ανιδιοτελούς αγάπης: είναι αυτή που μας έδειξε ο Χριστός με τη σταυρική του θυσία και διαφέρει από την αγάπη του κόσμου, η οποία χαρακτηρίζεται από ιδιοτέλεια και την επιδίωξη του ατομικού συμφέροντος.

(γ) Η αρχή του σεβασμού στην ιερότητα της ζωής: ο σεβασμός προς τον άνθρωπο καθίσταται αυτονόητος αφού ο άνθρωπος είναι δημιουργημένος καθ' ομοίωσιν του Τριαδικού Θεού[419].

(δ) Η αρχή της δικαιοσύνης: είναι απαραίτητο στοιχείο για την κοινωνική ζωή. Για την Ορθόδοξη βιοηθική, είναι εξίσου απαραίτητη ούτως ώστε να αντιμετωπίζονται οι αδικίες που γίνονται κατά την εφαρμογή της ιατρικής τεχνολογίας[420].

Κατά τον Νικολαΐδη, τα κριτήρια μιας χριστιανικής θεώρησης της βιοηθικής είναι τα ακόλουθα:

(α) Η ανθρώπινη ζωή αποτελεί δώρο του Θεού προς τον άνθρωπο.

(β) Ο άνθρωπος είναι υπεύθυνος για τις οικολογικές ισορροπίες που εξασφαλίζουν τη διατήρηση της ζωής.

(γ) Ο άνθρωπος είναι συνδημιουργός της ανθρώπινης ζωής και όχι δημιουργός της.

(δ) Ο άνθρωπος είναι διαχειριστής της ζωής του.

(ε) Ο άνθρωπος αποτελεί ψυχοσωματική οντότητα.

(στ) Η υγεία και η ασθένεια αποτελούν τρόπους διαχείρισης της ζωής.

(ζ) Η ανθρώπινη ζωή είναι μία αξία, αλλά όχι αυτοαξία.

(η) Από τη στιγμή της σύλληψης η ανθρώπινη ζωή αποκτά ιερό χαρακτήρα.

(θ) Η ανθρώπινη ζωή και ο θάνατος δεν εμπορευματοποιούνται.

(ι) Η ανθρώπινη ζωή έχει αξιοπρέπεια.

(ια) Κάθε ιατρική επέμβαση στον άνθρωπο πρέπει να γίνεται με προϋπόθεση ότι δεν παραβιάζεται η ελευθερία του.

(ιβ) Το κάθε άτομο θεωρείται αναντικατάστατο και μοναδικής αξίας.

(ιγ) Ο άνθρωπος δεν είναι υπεύθυνος μόνο για τη δική του ζωή, αλλά και για τη ζωή των άλλων και των επόμενων γενεών.

(ιδ) Αναφορικά με το μυστήριο της ζωής, ο άνθρωπος δεν μπορεί να συμπεριφέρεται αλαζονικά διεκδικώντας το ρόλο του Θεού.

(ιε) Οποιαδήποτε παρέμβαση στους νόμους που διέπουν την ανθρώπινη φύση, πρέπει να συνοδεύεται από την αίσθηση ότι αποτελεί επέμβαση στη θεία δημιουργία και συνεπώς χρειάζεται αυτοσυγκράτηση, σεβασμό και ταπείνωση.

(ιστ) Η επέμβαση της βιοτεχνολογίας σκοπεύει στη θεραπεία ασθενειών και ότι στη διόρθωση της δημιουργίας.

(ιζ) Από την επέμβαση στη διόρθωση της δημιουργίας, δημιουργούνται πολλά προβλήματα, τα οποία σχετίζονται με την αλλοίωση του κοινωνικού σώματος και των λειτουργιών του μέσω ρατσιστικών και άλλων παρεμβάσεων και την πρόκληση συγκρούσεων και αποκλεισμών.

(ιη) Το σημαντικό είναι ο πνευματικός θάνατος. Δεν πρέπει να δίνεται σημασία στη διατήρηση της ζωής, όσο στην αποφυγή του πνευματικού θανάτου που δηλώνει η σχέση ακοινωνησίας προς τον Θεό και το συνάνθρωπο[421].

[Συνεχίζεται]

[417] Νικόλαος Γ. Κόιος, *Ηθική θεώρηση των τεχνικών παρεμβάσεων στο ανθρώπινο γονιδίωμα*, ό.π., σ. 256

[418] Νικόλαος Γ. Κόιος, *Βιοηθική. Συνοδικά κείμενα Ορθόδοξων Εκκλησιών*, ό.π., σ. 25-26

[419] Νικόλαος Γ. Κόιος, *Ηθική θεώρηση των τεχνικών παρεμβάσεων στο ανθρώπινο γονιδίωμα*, ό.π., σ. 259

[420] Στο ίδιο, σ. 261

[421] Απόστολος Β. Νικολαΐδης, *Από τη γένεση στη γενετική*, ό.π., σ. 43-47